

без особливого захвату, однак після них на столі з'явилися два види індички — смажена і варена, а на додачу — величезна яловича вирізка. Дітлахами ми налітали на те з таким апетитом, що нараз вминали по дві порції кожної страви! А на десерт — феєрія: сливовий пудинг, пиріжки з начинками, тістечка і ще незліченна кількість ласощів. По обіді ми ненастанно наминали шоколадні цукерки. І зауважте, животи в нас не боліли! Як добре, коли тобі одинадцять і апетит у тебе просто вовчий!

І як то чудово на сході дня сидіти на ліжку і, натягуючи на ніжки панчохи, поспішати на урочисту літургію, а після — колядувати, насолоджуватися святковою вечерею, розпаковувати подарунки, і наостанок запалювати вогники різдвяної ялинки!

Складно висловити ту вдячність, яку я відчуваю до невтомної господині, що доклала стільки зусиль, аби ті різдвяні дні приємним відгомном досі виринали у моїх споминах на схилі літ.

Тож дозвольте мені присвятити цю книгу пам'яті Ебні-Холу, його привітності та гостинності.

Щасливого Різдва всім, хто читає цю книгу!

Agatha Christie

ПРИГОДИ РІЗДВЯНОГО ПУДИНГУ

I

— Мені дуже прикро, та... — почав був Еркюль Пуаро. Його перервали. Не безпардонно, ні. Навпаки, дуже гречно, радше переконуючи, ніж заперечуючи.

— Прошу, мес'є Пуаро, не відмовляйтеся так запалу. Це питання державної ваги. Вашу співпрацю оцінять на найвищому рівні.

— Ви — сама люб'язність, — Пуаро махнув рукою. — Однак я ніяк не можу задовольнити ваше прохання. О цій порі року...

І знову містер Джесмонд увірвав детектива на півслові.

— Різдвяна пора, — переконливо мовив він. — Старе добре Різдво в англійському селі.

Пуаро здригнувся: одна лише думка про сільську місцевість о такій порі року видалася йому відразливою.

— Старе добре Різдво! — знову наголосив містер Джесмонд.

— Я... Я не англієць, — зауважив Еркюль Пуаро. — На моїй батьківщині, у Бельгії, Різдво — свято для дітлахів. Дорослі з більшим завзяттям святкують Новий рік.

— Он як, — здивувався містер Джесмонд. — Що ж, спішу вас запевнити, що Різдво в Англії — особлива подія, і можете не сумніватися, у Кінгс-Лейсі ви пізнаєте

це свято у найкращих його барвах. То, знаєте, старий фешенебельний маєток. Одне його крило датується чотирнадцятим століттям.

Пуаро знову здригнувся. Думка про старий фешенебельний маєток чотирнадцятого століття лише поглибила його тривогу. Надто часто подібного роду маєтки в Англії завдавали йому клопотів. Пуаро з ніжністю оглянув свою затишну сучасну квартиру з її обігрівачами і новітніми заморочками проти протягів.

— Взимку, — твердо відказав він, — я не покидаю Лондона.

— Гадаю, месє Пуаро, ви просто не розумієте всю серйозність ситуації. — Містер Джесмонд глянув на свого супутника, а тоді — знову на Пуаро.

Другий гість від початку розмови не зронив ані слова, крім офіційного «добрий день». Він сидів, втупившись поглядом у відполіровані до блиску черевики. На смуглявому обличчі застиг вираз глибокого розпачу. То був молодий чоловік, приблизно тридцяти трьох років, огорнений пеленою абсолютної розпуки.

— Так, так, — мовив Пуаро. — Я розумію, справа серйозна. Я висловлюю його величності свої щирі співчуття.

— Справа надзвичайно делікатна, — сказав містер Джесмонд.

Пуаро перевів погляд з юнака на його старшого напарника. Якби комусь спало на думку охарактеризувати містера Джесмонда одним словом, то цим словом була б «обережність». Звідусіль за ним тягнувся

шлейф обачності. Добре припасований, але стриманий одяг, приємна, ненав'язлива манера спілкування, що відповідала його гармонійній монотонності, світло-каштанове волосся, поріділе на скронях, і бліде серйозне обличчя. В Еркюля Пуаро майнула думка, що з людьми такого ґибу йому неодноразово доводилось мати справу. За час своєї кар'єри він зустрів щонайменше дюжину містерів Джесмондів, і кожен із них рано чи пізно кидав фразу про «надзвичайно делікатну справу».

— Поліція часто виявляє неабияку тактовність, — зауважив Пуаро.

Містер Джесмонд рішуче похитав головою.

— Варіант з поліцією виключений. Щоб повернути назад те, ем-м-м... те, що треба повернути, майже неминуче доведеться звертатися до суду, а фактів у нас катма, самі тільки підозри.

— Можу вам лише поспівчувати, — повторив Еркюль Пуаро.

Якщо він думав, що співчуття якомсь зарадить двом його відвідувачам, то аж ніяк. Їм була потрібна реальна допомога. Містер Джесмонд знову почав розповідати про принади англійського Різдва.

— Воно, скажу я вам, уже відживає свої дні, те справжнє, традиційне англійське Різдво. Зараз люди святкують у готелях. Не те що раніше — у родинному колі, серед дітлахів, що шукають в шкарпетках над каміном монети, з ялинкою, апетитною індичкою, сливовим пудингом і пряниками. За вікном сніговик...

Пуаро, у гонитві за ясністю, уточнив:

— Для сніговика треба снігу. А снігу на замовлення не буває, навіть на англійське Різдво.

— Я говорив сьогодні зі знайомим метеорологом, — повідомив містер Джесмонд, — і він сказав, що цього-річ на Різдво майже точно випаде сніг.

Казати цього було не слід. Еркюль Пуаро ще дужче здригнувся.

— Сніжниця у селі! — вигукнув він. — Це ж абсолютно нестерпно. У великому холодному кам'яному маєтку...

— Аж ніяк, — заперечив містер Джесмонд. — За останнє десятиліття багато чого змінилось. Тепер там центральна газова система опалення.

— Центральна газова система опалення у Кінгс-Лейсі? — перепитав Пуаро. Вперше в його голосі лунало вагання.

Містер Джесмонд скористався нагодою.

— Авжеж! До того ж чудова система гарячого водопостачання. Радіатори в кожній спальні. Запевняю вас, мій дорогий месье Пуаро, взимку Кінгс-Лейсі — синонім комфорту. Будинок може здатись навіть занадто теплим.

— Це навряд чи, — відказав Еркюль Пуаро.

Із належною спритністю містер Джесмонд перевів розмову в інше річище.

— Ви й гадки не маєте, перед якою невітшною дилемою ми постали, — вкрадливо мовив він.

Еркюль Пуаро кивнув. Проблема дійсно була не з найлегших. Юний спадкоємець монаршого престолу, єдиний син правителя заможної і могутньої держави кілька

тижнів тому прибув до Лондона. Його країна переживає нелегкі дні заворушень і розбрату, і, хоч народ прихильний до батькової управлінської політики, орієнтованої здебільшого на Схід, молодь при владі викликає в суспільства деякі сумніви. Тож на спадкоємця дивляться з осторогою, зокрема через його політичну прихильність до Заходу.

Однак нещодавно було оголошено про заручини юнака з кузиною тієї ж крові, молодою жінкою, яка, хоч і закінчила Кембридж, все ж не поспішала вводити в країні нареченого західні порядки. День весілля було призначено, і молодий принц вирушив до Англії, прихопивши з собою кілька фамільних коштовностей, в які Картьє вдихнув нове життя. Був серед тих дорогоцінностей славетний рубін, який руки досвідчених ювелірів витягли з громіздкого намиста і перевтілили в щось цілковито нове і дивовижне. Ніщо не віщувало біди, яка все ж сталася. Марно сподіватися, що юнак, виплеканий серед статків і розкоші, не дозволить собі кілька безневинних дурниць. Хіба ж можна засуджувати бажання принца трохи розважитися? Що може бути природнішим за те, що парубок, гуляючи з молодницею сквером, вручає їй смарагдовий браслет чи діамантову брошку в нагороду за неземну насолоду, особливо з огляду на всі ті «кадилаки», якими його батько обдаровував своїх улюблених танцівниць?

Утім, принц забув про обережність. Сп'янілий від жіночої уваги, він хизується перед своєю пасією розкішним рубіном у новесенькій оправі, ба більше, виявляючи

неабияку необережність, дозволяє їй носити прикрасу до кінця вечора!

Наслідки подібної необачності не змусили себе чекати. Юна леді виходить з-за столу припудрити носика. І не повертається. Вона покидає заклад через інший вихід і безслідно зникає. А найбільш невтішне в цій ситуації те, що рубін у новій оправі зникає разом із нею.

Публічний розголос цієї справи, безсумнівно, обіцяв руйнівні наслідки. Той рубін був не просто собі дорогоцінним камінчиком, то було історичне надбання колосальної ваги, а обставини його зникнення були такими, що через розголошення грозили шаленим політичним скандалом.

Містер Джесмонд, проте, був не із тих, хто викладає факти на стіл відкрито. Він подавав інформацію завуальовано, маскуючи її під словесними зворотами. Ким був цей чоловік, Еркюль Пуаро не знав, однак подібних містерів Джесмондів за час своєї кар'єри він стрічав. Чи був той пов'язаний з Міністерством внутрішніх справ, Міністерством закордонних справ або з якоюсь іншою секретною галуззю державної служби, не уточнювалося. Діяв він, однак, в інтересах Британії. Отже, рубін повинен бути знайдений.

І ніхто інший як месьє Пуаро під лагідним натиском містера Джесмонда мав той камінь відшукати.

— Мабуть, так, — погодився Еркюль Пуаро, — але інформації недостатньо. Припущення, підозри... Далеко із цим не знайдеш.

— Та годі, месьє Пуаро, вам однаково все під силу.

— Не всі мої справи увінчані успіхом.

Та скромність ця була удавана. Із тону Пуаро було зрозуміло, що для нього взятися за діло означало успішно його вирішити.

— Його величність ще зовсім юний, — провадив містер Джесмонд. — Прикро, якщо життя його посплеться через дурну молодечу необачність.

Пуаро доброзичливо подивився на засмученого юнака.

— Коли ж іще коїти дурниці, як не в юності, — підбадьорливо мовив він, — та й, зрештою, для пересічного парубка ті дурниці великої погоди не роблять. Щедрий татко заплатить, сімейний адвокат допоможе уникнути незручностей, а молодик тим часом засвоїть урок, і все закінчиться добре. У вашому ж становищі все, на жаль, не так просто. Не за горами весілля...

— Отож-бо й воно, — нарешті озвався молодий чоловік. — Розумієте, вона така виважена, так серйозно ставиться до життя. Кембридж прищепив їй багацько високих ідей та ідеалів. Про необхідність освіти у країні. Про школи. Про безліч подібних речей. Все в ім'я прогресу, в ім'я демократії. За її словами, часи і манери батькового правління кануть в Лету. Звісно, вона розуміє, що я далеко не чернече життя вів у Лондоні, але ж скандал! Ні! Скандал може все звести нанівець. Розумієте, цей рубін дуже і дуже знаний. За ним тягнеться чималий шлейф історичних перипетій. Багато крові, багато смертей!

— Смертей, — задумливо повторив Еркюль Пуаро і глянув на містера Джесмонда. — Можна сподіватись, що до цього не дійде, еге ж?